

ZESZYTY NAUKOWE WYŻSZEJ SZKOŁY PEDAGOGICZNEJ W BYDGOSZCZY
Studia z Wychowania Muzycznego 1987 z. 7/8

Barbara GOGOL-DROŻNIAKIEWICZ

WSP w Bydgoszczy

Z BADAŃ NAD ABSOLWENTAMI KIERUNKU WYCHOWANIA MUZYCZNEGO WYŻSZYCH
SZKÓŁ PEDAGOGICZNYCH

Wpływ przygotowania muzycznego przed podjęciem studiów na kierunku
wychowanie muzyczne WSP na przebieg studiów i losy zawodowe
absolwentów tego kierunku

Uwagi wstępne

W toku badań nad czynnikami selekcji kandydatów na studia stwierdzono zależność między wynikami w nauce w szkole średniej i na studiach. Hipoteza o prognostycznej wartości tzw. pedagogicznych kryteriów selekcji - równie często wysuwana jak kwestionowana - oparta na założeniu, że "dobry" uczeń szkoły niższego szczebla będzie osiągał "dobre" rezultaty w szkole szczebla wyższego, znajdowała wielokrotnie swoje empiryczne potwierdzenie.

Natomiast zależność między "dobrym" studentem a "dobrym" absolwentem - pracownikiem, a także wyznaczenie zespołu czynników ją ewentualnie warunkujących - stanowi ciągle jeszcze istotny, acz nierozwiązany problem badawczy¹.

Stąd rezultaty działalności szkół wyższych stanowią przedmiot badań wielu dyscyplin naukowych. Wyłaniające się zasadnicze pytania:

- a/ czy sukces w studiach i sukces w pracy zawodowej wyznaczają te same, podobne czy też zupełnie inne zespoły zmiennych?
- b/ jak znaleźć takie metody nauczania i wychowania, które kształcą nie tylko dobrych studentów co absolwentów?

- są m.in. wyznacznikami niepokoju badaczy zajmujących się problematyką szkół wyższych. Trudności w rozwiązywaniu tych i innych problemów stanowią jedno z podstawowych kryteriów zachowania daleko idącej ostrożności w formułowaniu wniosków i uogólnień.

Od kilku lat prowadzę badania nad absolwentami kierunku wychowania muzycznego Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy. Punkt wyjścia podjętych badań stanowiło stwierdzenie Jana Szczepańskiego, że "spełnienie zadań naukowo-badawczych i dydaktycznych przez szkoły wyższe zależy od liczby i jakości ich absolwentów, a spełnienie funkcji społecznych tych szkół - od aktywności społecznej absolwentów/podkr.moje-BGD/, ich udziału w życiu zbiorowym swoich środowisk lokalnych itp."². Prowadzę więc studia nad działalnością społeczno-wychowawczą absolwentów kierunku wychowanie muzyczne WSP w Bydgoszczy oraz zamierzam wyznaczyć jej determinanty.

Jednym z problemów, którego próbę rozwiązania chciałabym zaprezentować w niniejszych rozważaniach jest zakres przygotowania muzycznego przed podjęciem studiów na kierunku wychowania muzycznego w WSP i jego wpływ na przebieg studiów i losy zawodowe absolwentów.

Założyłam, że stopień przygotowania muzycznego przed podjęciem studiów ma istotny wpływ na ich przebieg. Ukończenie szkoły muzycznej stopnia podstawowego, a zwłaszcza średniego, wpływa na lepsze przyswajanie treści przedmiotów teoretycznych i pogłębienie praktycznych umiejętności w zakresie gry na instrumentach, prowadzenia zespołów muzycznych itp. Wpływa także korzystnie na wyniki nauczania w zakresie przedmiotów muzycznych, wyzwalanie aktywności społeczno-artystycznych z jednej strony i ma niewątpliwie znaczenie dla losów zawodowych absolwentów kierunku wychowania muzycznego WSP w Bydgoszczy - z drugiej strony.

Tak sformułowaną hipotezę roboczą zweryfikowałam za pomocą wskaźników wyznaczających:

- a/ zmienną niezależną, czyli stopień przygotowania muzycznego przed podjęciem studiów,
- b/ zmienne zależne, tj. przebieg studiów i losy zawodowe absolwentów.

Charakterystyka badanej populacji

Przedmiot badań stanowią byli studenci kierunku wychowanie muzyczne Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy. Uczelnia ta, jak wiele innych szkół tego typu w Polsce - przechodziła kolejne fazy swego rozwoju. Z powstałego w 1962 r. Studium Nauczycielskiego, Zarządzeniem MOiSzw z 1969 roku³ utworzona została Wyższa Szkoła Nauczycielska, jako jedna z czterech pierwszych w Polsce. Posiadała dwa wydziały: Humanistyczny i Matematyczno-Przyrodniczy. W ramach tego ostatniego rok później uruchomiono z dniem 1 września 1970 roku Zakład Wychowania Muzycznego⁴. Studia na kierunku wychowanie muzyczne trwały 3 lata. Absolwenci otrzymywali dyplom ukończenia studiów półwyższych, zawodowych, uprawniający do pracy w szkolnictwie podstawowym i w zasadniczych szkołach zawodowych.

W roku akademickim 1973/74 przystąpiono do realizacji pełnych studiów magisterskich na niektórych kierunkach WSN-u, w tym także na wychowaniu muzycznym. W 1974 roku przekształcono WSN w Bydgoszczy na Wyższą Szkołę Pedagogiczną z zadaniem kształcenia nauczycieli dla szkół podstawowych, średnich ogólnokształcących oraz zasadniczych i średnich szkół zawodowych. Absolwenci WSP, również i ci, którzy początkowo studiowali w WSN-ie, otrzymywali i otrzymują dyplomy ukończenia studiów wyższych magisterskich. Do dnia 30 października 1981 roku dyplom magistra wychowania muzycznego otrzymało 326 absolwentów, w tym 131 na studiach stacjonarnych i 195 na studiach zaocznych. Badaniem objętych zostało 285 absolwentów, tj. wszystkich tych, którzy ukończyli studia i zdali egzamin magisterski do końca 1980 r.

W pierwszym etapie opracowywania wyników badań skupiłam się wyłącznie na absolwentach studiów stacjonarnych, a to ze względu na wyraźne rozbieżności w specyfice obu wymienionych typów studiów, a zatem i odmienne traktowanie tych samych zagadnień badawczych.

Populacja badanych wynosi 112 absolwentów studiów stacjonarnych z czego studia ukończyła następująca liczba osób:

- a/ 1976 - 25
- b/ 1977 - 26
- c/ 1978 - 20
- d/ 1979 - 21
- e/ 1980 - 20

Z analizy dokumentów, jakie składali kandydaci przed przystąpieniem do egzaminów wstępnych wynika, że 103 osoby posiadały świadectwa maturalne liceów, w tym:

- a/ ogólnokształcących - 81 osób⁵,
- b/ muzycznych - 15 osób,
- c/ pedagogicznych - 6 osób,
- d/ liceum ekonomicznego - 1 osoba.

Natomiast dyplomy ukończenia średnich szkół zawodowych typu technikum posiadało 9 osób. Były to następujące technika reprezentowane przez 1 lub 2 osoby: Mechaniczne, Chemiczne, Lniarskie, Kolejowe i Ochrony Roślin. Zdecydowana przewaga średniego wykształcenia typu humanistycznego, tj. około 92 % całej populacji tłumaczy chęć studiowania na uczelni humanistycznej.

Przygotowanie muzyczne przed podjęciem studiów

O poziomie wykształcenia muzycznego, tak jak i jakiegokolwiek innego, można wnioskować na podstawie sprawdzianów umiejętności i wiedzy. Taką formą sprawdzianu jest niewątpliwie egzamin wstępny, a zwłaszcza jego część pierwsza tzw. egzamin praktyczny z dyspozycji słuchowych, głosowych, rytmicznych i manualnych oraz z gry na instrumencie. Druga faza egzaminu wstępnego to przede wszystkim sprawdzian wiedzy o muzyce z zakresu zasad muzyki, historii muzyki, literatury muzycznej itp. Podstawowym mankamentem egzaminu wstępnego jest krótki czas, w którym komisja egzaminacyjna usiłuje ocenić stan umiejętności i wiedzy kandydata, a także oceny będące mało obiektywnym osądem np. umiejętności gry na instrumencie w danej chwili w stanie ogromnej emocji,

stresu itp. Stąd też w swoich badaniach pominęłam analizę wyników egzaminów wstępnych, a pozostałam jedynie przy technice badania dokumentów uzupełnionych wywiadem. Uzyskane tą drogą dane wyłoniły 4 grupy absolwentów, które przed przystąpieniem na studia legitymowały się:

- 1/ Grupa A - wykształceniem muzycznym na poziomie średnim. Posiadało je 22 osoby czyli ok. 20% badanej populacji, z czego 15 osób ukończyło Państwowe Licea Muzyczne, a 7 osób - Państwowe Średnie Szkoły Muzyczne lub Państwowe Szkoły Muzyczne II stopnia.
- 2/ Grupa B - wykształcenie muzyczne na poziomie podstawowym posiadało 39 osób, co stanowi ok. 35 % badanej populacji.
- 3/ Grupa C - przygotowanie muzyczne otrzymane w społecznych ogniskach muzycznych posiadało przed podjęciem studiów 35 osób, czyli ok. 31 % ogółu badanych.
- 4/ Grupa D - szesnaście osób /14 %/ posiadało przygotowanie muzyczne oparte na prywatnych lekcjach muzyki bądź na nauce własnej. W grupie tej znalazło się także 4 absolwentów Liceów Pedagogicznych, w których realizowano swego czasu również naukę gry na instrumencie.

W toku badań nad przebiegiem studiów wyróżnionych grup kandydatów poddałam analizie:

- a/ wyniki kształcenia,
- b/ aktywność społeczno-artystyczną w czasie studiów.

Wyniki kształcenia

W artykule "Metodologiczne problemy prognozowania osiągnięć szkolnych"⁶ Maria Manturzevska ustosunkowała się do problemów prognozowania osiągnięć, rewidując kryteria selekcji gwarantujących optymalny nabór kandydatów rokujących największe nadzieje pomyślnego ukończenia uczelni i efektywnego funkcjonowania w społeczeństwie dorosłych. Szczegółnej krytyce autorka poddała tradycyjne kryterium selekcji, jakim są oceny szkolne, wskazując na ich nieporównywalność wyrażającą się: brakiem relacji między ocenami z tzw. przedmiotów "trudnych i"łatwych", różnymi kryteriami stoso-

wanymi przez różnych nauczycieli w sensie poziomu wymagań, traktowania oceny np. jako metody pedagogicznej itp.

Zdając sobie sprawę z wielu zastrzeżeń, jakie budzi wskaźnik ocen, przyjąłam go jednak, wychodząc z założenia, że:

- 1/ nie stanowi jedyngo z przyjętych wskaźników przebiegu studiów;
- 2/ analizie poddane zostały oceny uzyskane wyłącznie z przedmiotów muzycznych, których poziom - zdaniem sędziów kompetentnych - mógł być uzależniony od ogólnomuzycznego przygotowania kandydatów przed podjęciem studiów w WSP.

Zakres tych przedmiotów obejmuje:

- zasady muzyki,
- kształcenie słuchu,
- harmonię,
- formy muzyczne,
- historię muzyki z literaturą muzyczną,
- dyrygowanie,
- emisję głosu,
- zespół wokalny,
- zespół instrumentalny,
- metodykę wychowania muzycznego,
- fortepian,
- drugi instrument,
- polski folklor muzyczny.

Z uzyskanych ocen z wyżej wymienionych przedmiotów wyciągnęłam klasyczne średnie arytmetyczne dla poszczególnych absolwentów, a następnie dla wyodrębnionych uprzednio grup. I tak:

- 1/ w grupie A /absolwentów średnich szkół muzycznych/ przeciętna z 13 przedmiotów muzycznych wynosiła 4,23 /z dyspersją od 3,38 do 4,96/,
- 2/ w grupie B /absolwentów podstawowych szkół muzycznych/ uzyskano przeciętną 4,0038 /z dyspersją od 3,0-4,78/,
- 3/ w grupie C /absolwentów ognisk muzycznych/ przeciętna wynosiła 3,79 /z dyspersją od 2,91 do 4,77/,

4/ w grupie D /bez formalnego przygotowania muzycznego/ uzyskano przeciętną 4,22 /z dyspersją od 3,45 do 4,8/. Z powyższego zestawienia wynika, że najwyższą średnią ocen z przedmiotów muzycznych osiągnęli absolwenci średnich szkół muzycznych /4,23/. W tym miejscu nasuwa się pytanie; jacy to byli uczniowie? Spośród 15 absolwentów PLM - czworo próbowało podjąć studia w akademiach muzycznych, w wyniku niepowodzenia zdecydowało się studiować w WSP. Popularność kierunku wychowania muzycznego wzrosła znacznie w momencie, kiedy wprowadzono na uczelni pełne studia magisterskie. I tak w roku akademickim 1972/73 podjęło studia 4 absolwentów PLM i PSSM, w roku akademickim 1973/74 - 8 absolwentów tych szkół, w roku akademickim 1974/75 - 7. Wskazywano. Z chwilą uruchomienia filii Łódzkiej Wyższej Szkoły Muzycznej w Bydgoszczy kierunek wychowanie muzyczne, wyraźnie spadła rekrutacja spośród kandydatów legitymujących się wykształceniem muzycznym na poziomie średnim /w roku akademickim 1975/76 podjęły studia tylko 2 osoby, w roku 1975/76 - 1 osoba/.

Bez względu jednak na to, jaki typ szkoły średniej, gdzie, a także z jakich uczniów rekrutowali się przyszli studenci, grupa absolwentów średnich szkół muzycznych uzyskała najlepsze wyniki w zakresie umiejętności i wiedzy muzycznej podczas studiów w WSP.

Na drugim miejscu pod względem uzyskania przeciętnej ocen z przedmiotów muzycznych znaleźli się studenci grupy D, którzy jako kandydaci na studia nie legitymowali się świadectwem ukończenia jakiegokolwiek typu szkoły muzycznej. W grupie tej, liczącej 16 osób, uzyskano przeciętną 4,22 a więc tylko o 0,01 niższą od absolwentów średnich szkół muzycznych. Na ich przygotowanie muzyczne złożyły się lekcje prywatne muzyki i amatorskie uprawianie muzyki, bądź wyłącznie amatorskie uprawianie muzyki oparte na nauce własnej /w 5 przypadkach/. Nie wkraczając w sferę motywacji podjęcia studiów /będącej przedmiotem osobnych badań/ przytoczę dwie z charakterystycznych wypowiedzi, jakie znalazły się w podaniach o przyjęcie na studia w tej grupie badanych:

- "Ukończyłam SN - kierunek - filologię polską. Ze względu na brak etatów nie mogłam otrzymać pracy w ukończonej przez mnie specjalności. Zostałam zaangażowana jako nauczyciel wychowania muzycznego do SP Nr 20/.../ Praca ta dała mi dużo satysfakcji, ale ze względu na mój brak kwalifikacji znowu zostałam przeniesiona. Chciałabym więc skorzystać z możliwości kształcenia się na kierunku wychowanie muzyczne, a następnie kontynuować pracę jako nauczyciel wychowania muzycznego" /A.B. - B 59/.

- "W szkole podstawowej należałam do harcerstwa oraz interesowałam się muzyką. Mój ojciec - organista, zaczął mnie uczyć gry na akordeonie. Potem sam nauczyłem się grać na gitarze. Podczas nauki w LO brałem udział w eliminacjach Festiwalu Piosenki Radzieckiej i dwukrotnie zająłem pierwsze miejsce /.../. Bardzo bym pragnął pogłębić swoje wiadomości muzyczne i dlatego jako kierunek studiów wybrałem wychowanie muzyczne" /J.U. - B 35/.

Reasumując rozważania, hipoteza o pozytywnej zależności między przygotowaniem muzycznym przed studiami, a uzyskiwanymi wynikami nauczania z przedmiotów muzycznych potwierdziła się świadectwem ukończenia szkół muzycznych lub ognisk. Im wyższy posiadali stopień wykształcenia muzycznego przed studiami, tym osiągnęli wyższą przeciętną ocen z przedmiotów muzycznych.

Natomiast założona hipoteza nie potwierdziła się w stosunku do osób z grupy D, których przygotowanie muzyczne ograniczało się do lekcji prywatnych lub samouctwa. Obserwacja tej grupy absolwentów w trakcie studiów wskazała na ich bardzo duże zaangażowanie, "kompleks" w stosunku do innych nadrabiany pracowitością i sumiennością. Ponadto w grupie tej znajdowały się osoby o dużych predyspozycjach, zdolnościach muzycznych, które ujawniły się i miały szansę się rozwinąć dopiero podczas studiów.

Aktywność społeczno-artystyczna w czasie studiów

Funkcje, jakie do spełnienia mają absolwenci kierunku wy-

chowanie muzyczne w stosunku do absolwentów innych kierunków WSP są wyraźnie poszerzone o pracę poza szkołą, o działalność instruktorską, artystyczną itp. W środowisku pracy absolwent wychowania muzycznego może być głównym, a niekiedy jedynym /np. w małych aglomeracjach/ inspiratorem poczynań artystycznych, propagatorem kultury muzycznej, a także nie tylko muzycznej. Dlatego też obok dyspozycji kierunkowych /takich jak dobry słuch, umiejętność gry na instrumentach itp./ bardzo ważne są dyspozycje charakterologiczne /inicjatywa, pomysłowość, zapał, entuzjazm itp./ potrzebne do wyzwalania aktywności społecznej w czasie studiów, a następnie do kreowania podobnych ról w miejscu pracy. Aktywność społeczna studentów wychowania muzycznego jest bardzo ważnym wyznacznikiem powodzenia w pracy i uznania w środowisku.

Przeprowadzone w 1978 roku badania nad aktywnością społeczną studentów wychowania muzycznego WSP w Bydgoszczy przez Barbarę Frąckiewicz-Staniłko⁷ wskazały na szereg cech ją wyróżniających:

1. Jest ona stymulowana przez zainteresowania muzyczne i wyraża się niezależnie od przynależności do organizacji i ich programów.
2. Przejawia się w dwóch formach: zorganizowanej, czyli inspirowanej przez nauczycieli akademickich i organizacje młodzieżowe i samorządnej, a więc powstałej z inicjatywy własnej /np. tworzące się spontaniczne zespoły jazzowe, zespół poezji śpiewanej, piosenki radzieckiej, kabaret piosenki, studio piosenki "Beanus" itd/.
3. Jest aprobowana przez większość /85 %/ studentów wychowania muzycznego; ponadto wielu spośród nich dopatruje się w niej cennych wartości, takich jak:
 - przygotowanie do działalności artystycznej po ukończeniu studiów,
 - wdrożenie do aktywności i kształtowania postawy zaangażowanej,
 - rozwój własnych zdolności, realizacja zamiłowań,
 - wzorzec przydatny w pracy zawodowej.

4. Jednym z czynników blokujących aktywność społeczną jest mała ilość czasu wolnego i w kilku przypadkach brak predyspozycji psychicznych.

Autorka doszła jednak do wniosku, że studentów wychowania muzycznego cechuje duża aktywność społeczna, czego dowodem może być przeprowadzony przez nią rejestr występów i dodatkowych prób chóru i Zespołu Pieśni Dawnej w roku akademickim 1977/78, który zamknął się liczbą - 96 występów i prób.

Opierając się na wcześniej przeprowadzonych badaniach i stwierdzeniu, że aktywność społeczna studentów wychowania muzycznego wypływa z ich zainteresowań muzycznych, będąc używac terminu "aktywność społeczno-artystyczna".

W wyniku wieloletniej obserwacji stwierdziłam pozytywną zależność między stopniem przygotowania muzycznego, a aktywnością społeczno-artystyczną wśród studentów wychowania muzycznego. Oni sami jednak, jeszcze jako studenci, a następnie już jako absolwenci wypowiadali bardzo zróżnicowane zdania na ten temat. W grupie A o najwyższym stopniu przygotowania muzycznego ok. 62 % respondentów wskazało na fakt "łatwiejszego" studiowania, a tym samym poświęcenia większej ilości czasu na uczestnictwo w audycjach, występach na rzecz uczelni, środowiska itd. Inni jednak /również z pozostałych grup B, C i D/ wskazywali na to, iż stopień przygotowania muzycznego może mieć wpływ jedynie na jakość, a nie na intensywność aktywności społeczno-artystycznej, natomiast fakt jej wywołania i podejmowania zależy od czynników psychogennych. Z drugiej jednak strony ta grupa respondentów uważała, że satysfakcja z "dobrego" występu, sukces, stanowią nieodzowne motory podejmowania następnych tego typu działań. Bardzo ważnym elementem inicjującym aktywność społeczno-artystyczną jest fakt typowania do wszelkiego rodzaju tworzących się zespołów czy okazjonalnych występów /formy zorganizowanej aktywności społeczno-artystycznej/ zdolniejszych studentów, o większych umiejętnościach muzycznych przez nauczycieli akademickich, a także przez kolegów.

Formy samorządnej aktywności społeczno-artystycznej są na pewno bardziej wartościowe, bo wynikające z autentycznych, niczym nie kierowanych pobudek. I w tych przypadkach jednak potwierdza się hipoteza o pozytywnej zależności między umiejętnościami muzycznymi /również nabytymi podczas studiów/ a nasileniem udziału w działalności społeczno-artystycznej na kierunku wychowanie muzyczne.

Losy zawodowe absolwentów

Poddając analizie losy zawodowe absolwentów i wyniki ich pracy mamy możliwość konfrontacji funkcji założonej wyższego wykształcenia z rzeczywistością. Takiej też próby podjęłam się badając działalność społeczno-wychowawczą absolwentów. Przedstawienie losów zawodowych absolwentów ma charakter informacyjny, a ich analizy dokonałam jedynie w aspekcie przygotowania muzycznego przed studiami/patrz tabela/.

Z analizy danych liczbowych absolwentów kierunku wychowanie muzyczne wynika, że:

1. Największa /ok. 70 % całej populacji/ grupa absolwentów zatrudniona jest w charakterze nauczycieli szkół ogólnokształcących oraz zawodowych, przy czym dyspersja wedle zaproponowanych kategorii ich wstępnej edukacji muzycznej przedstawia się następująco:
 - a/ z grupy A /15 osób/ ok. 70 % w stosunku do ogółu tej grupy,
 - b/ z grupy B /34 osoby/ ok. 87 % w stosunku do ogółu tej grupy,
 - c/ z grupy C /17 osób/ ok. 52 % w stosunku do ogółu tej grupy,
 - d/ z grupy D /12 osób/ ok. 79 % w stosunku do ogółu tej grupy.

Funkcję nauczyciela najczęściej podejmują absolwenci podstawowych szkół muzycznych i ci, którzy nie posiadali przed stu-

Absolwenci kierunku wychowania muzycznego
WSP w Bydgoszczy według wykonywanej pracy 1/

Lp	Kategorie zawodowe	Miejsce wykonywanej pracy	Absolwenci stud.stac.				
			Ogółem	w poszcz.grupach			
			A	B	C	D	
I	Nauczyciele	1.Szkoły ogólno-kształcące ogółem:	58	8	26	16	8
		a/podstawowe	55	6	26	15	8
		b/średnie	3	2		1	
		2.Szkoły zawodowe ogółem:	20	7	8	1	4
		a/muzyczne	11	7	6		
		b/technika	3	1	1	1	
		c/pomaturalne /SWP/	5	1	1		3
		d/Centr.Szkoła ZHP	1				1
		Ogółem w szkolnictwie	78	15	34	17	12
		II	Pracownicy placówek kulturalno-oświat.i instytucji kulturalnych	1.Domy Kultury-ogółem:	16	1	4
a/dzieci i młodzież	10			1	3	6	
b/zakładowe	2					1	1
c/osiedlowe	2					1	1
d/wojewódzkie	2				1	1	
2.Stowarzyszenia Kulturalne	3					3	
3.Opera, operetka, filharmonia	3			2	1		
4. Zespoły pieśni i tańca	2			1		1	
Ogółem	24			4	5	13	2
III	Opiekunowie grup dziecięcych i młodzieżowych			1.Przedszkola	3		
		2.Zakład wychowawczy	1				1
		Ogółem	4			2	2

1	2	3	4	5	6	7	8
IV	Pracownicy nauki	1.Uczelnie pedagog. /WSP/	5	2		3	
		2.Uczelnia art. -/PWSM/	1	1			
		Ogółem	6	3		3	
R A Z E M:			12	22	39	35	16

1/ Dotyczy wyłącznie pracy etatowej

diami formalnego wykształcenia muzycznego. Najmniej do tego zawodu trafia absolwentów ognisk muzycznych.

Warto tu jednak nadmienić, że przygotowanie muzyczne przed studiami w WSP znalazło swoją relację w podjęciu pracy w szkołach muzycznych /I i II stopnia/ przez absolwentów z grupy A i B, a więc legitymujących się najwyższym stopniem edukacji muzycznej /11 osób/.

2. Drugą grupę pod względem liczebności badanych absolwentów stanowią pracownicy placówek kulturalno-oświatowych i instytucji kulturalnych, przy czym ich rozszew przedstawia się następująco:

a/ z grupy A /4 osoby/ tj. 18 % w stosunku do ogółu tej grupy,

b/ z grupy B /5 osób/ - 12 % w stosunku do ogółu tej grupy,

c/ z grupy C /13 osób/ - 37 % w stosunku do ogółu tej grupy,

d/ z grupy D /2 osoby/ - 12 % w stosunku do ogółu tej grupy,

a więc do tej kategorii placówek najwięcej trafia absolwentów ognisk muzycznych, przy czym największa ich liczba podejmuje pracę w domach kultury i stowarzyszeniach kulturalnych /Kujawsko-Pomorskie Towarzystwo Kulturalne, Kaliskie Towarzystwo Muzyczne/. Natomiast absolwenci liceów i średnich szkół muzycznych trafiają do instytucji kulturalnych /opera i operetka, filharmonia/, gdzie pracują w charakterze instrumentalistów.

3. Trzecią grupę pod względem liczebności stanowią pracownicy nauki, którzy przede wszystkim mają ukończone średnie szkoły muzyczne i ogniska muzyczne.

4. I wreszcie czwartą, końcową, najmniej liczącą grupę stanowią nauczyciele-wychowawcy pełniący funkcje opiekuńczo-wychowawcze grup dzieci i młodzieży, którzy nie posiadali edukacji muzycznej przed podjęciem studiów bądź edukację opartą na wykształceniu w ogniskach muzycznych.

Przedstawione dane potwierdzają więc przyjętą hipotezę o relacji przygotowania muzycznego przed podjęciem studiów na kierunku wychowanie muzyczne WSP na losy zawodowe absolwentów tego kierunku, a problem ten-obok innych poruszonych przeze mnie - stanowi fragment szerszych badań prowadzonych w Katedrze Pedagogiki Społecznej WSP w Bydgoszczy pod kierunkiem naukowym prof.dra hab. Edmunda Trempały.

PRZYPISY

- ¹H.Grabowski, Studia a sytuacja społeczno-zawodowa absolwentów uczelni wychowania fizycznego, Warszawa 1977 s.3 i następne
- ²J.Szczepański, Socjologiczne zagadnienia wyższego wykształcenia, Warszawa 1963 s.336
- ³Dz.Urz. MOiSzW z 1969 , Nr 18, poz.134
- ⁴MOiSzW - D:U.Nr 5-0142-170/70
- ⁵W tej liczbie dwie osoby uzyskały dyplom LO przy Studium Wychowania Przedszkolnego i jedna osoba posiadała nadto dyplom ukończenia St.Naucz., - kierunek filologia polska
- ⁶M.Manturzevska, Metodologiczne problemy prognozowania osiągnięć szkolnych, W: Rekrutacja młodzieży na studia wyższe, Warszawa 1973, s. 243 i następne
- ⁷B.Fraćkiewicz-Staniłko, Stosunek studentów wychowania muzycznego do aktywności społecznej, W: Studia z wychowania muzycznego Z.5, Bydgoszcz 1980 s. 7-40